

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного
виховання та здоров'я

Навчальний рік 2022-2023

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

«КУРОРТОЛОГІЯ»

Вибірковий освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність «227» Фізична терапія, ерготерапія

Спеціалізація (за наявності)

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс 4

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Істомін А.Г., завідувач кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я, д.мед.н., професор.

2. Луценко Є.Ю., асистент кафедри фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Луценко Євген Юрійович
Інформація про викладача	Професійні інтереси: фізична реабілітація, спортивна медицина, лікувальний масаж, ерготерапія, мануальна терапія. Профайл викладача: https://distance.knmu.edu.ua/user/profile.php?id=10116
Контактний тел.	+380962130519
Е-mail:	eu.lutsenko@knmu.edu.ua
Розклад занять	Згідно розкладу занять
Консультації	Відповідно до графіку, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
Локація	 <p style="text-align: right;">вул. Олександра Шпейєра, 4</p>

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Курортологія» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Фізична терапія, ерготерапія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Опис освітнього компоненту (анотація)

«Курортологія» має важливе лікувальне та профілактичне значення, що сприяє швидшому досягненню ремісії, покращенню фізичного та емоційного стану хворого, підвищує його мотивацію до активного життя. Цей курс розрахований на формування у здобувачів знань про курортну систему, як основу утворення підрозділу громадського здоров'я, ціль якої – профілактика захворювань, збереження та укріплення здоров'я населення країни. «Курортологія» забезпечує підтримку оптимального рівня функціонально-приспосувальних реакцій здорового та хворого організмів та дозволяє вести максимально активний спосіб життя в межах фізичних можливостей хворого.

Предметом вивчення освітнього компоненту «Курортологія» є уявлення про принципи нових методах організації курортного оздоровлення та відпочинку в умовах рекреаційно-реабілітаційних установах, про стан та перспективи розвитку санаторно-курортної галузі.

Міждисциплінарні зв'язки:

Базується на вивченні здобувачами вищої освіти фізіології людини, біологічної хімії, внутрішніх захворювань, фізичної терапії, медичної психології, освітніх компонентів медико-профілактичного та загально гуманітарного циклу та інтегрується з ними, що передбачає формування умінь здобувачів застосувати знання з попередньо вивчених предметів та фізичної терапії та ерготерапії у професійній діяльності.

Пререквізити.

Здобувач вищої освіти має вивчити до початку або разом із освітнім компонентом «Курортологія» наступні освітні компоненти: анатомії людини, медичної біології, медичної хімії, медичної та біологічної фізики, фізіології, патофізіології, гігієни та екології, фармакології, пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики педіатрії й інтегрується з цими освітніми компонентами; забезпечує послідовність та взаємозв'язок з внутрішньою медициною, хірургією, травматологією й ортопедією, неврологією, педіатрією, акушерством і гінекологією та іншими освітніми компонентами навчального плану.

Постреквізити.

Основні положення освітнього компоненту мають застосовуватися при вивченні суміжних освітніх компонентів протягом 4 років навчання, є базою для підготовки до ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 1», підготовки до

навчання у закладах вищої освіти на програмах другого магістерського рівня вищої освіти.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

1.1 Метою вивчення освітнього компоненту «Курортологія» є сформувати у здобувачів систему знань щодо методів по курортним справам, сукупність всіх видів діяльності по організації та забезпеченню оздоровленню, лікуванню та профілактики захворювань на основі використання природних засобів. Задачами вивчення предмету є засвоєння базових понять, основами теорії і практики фахової підготовки, вміння їх застосовувати студентами Засвоєння загальних та окремих показань та протипоказань для застосування курортології.

1.2. Основними завданнями вивчення освітнього компоненту:

- формування знань з теоретичних основ курортології з урахуванням специфіки фізичної терапії як професії, сучасного стану вищої освіти в Україні та за кордоном, оволодіння сутністю, змістом, принципами курортології, її формами, методами та засобами задля проведення відновного лікування осіб після захворювань та травм, здійснення вибору оптимального лікувального впливу та дози засобів під час санаторно-курортного лікування, а також обґрунтовувати вибір та їх дозування при захворюваннях внутрішніх органів, в хірургії, ортопедії та травматології, педіатрії, акушерстві та гінекології.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами вищої освіти **компетентностей**:

інтегральні:

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

загальні:

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальні (фахові, предметні):

СК 01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психологопедагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами наступних програмних результатів навчання:

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 07. Тракувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників

пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних **соціальних навичок (Soft skills):**

Зв'язок – здатність до усного спілкування, написання, подання, прослуховування.

Люб'язність – манери, етикет, діловий етикет, кажу, будь ласка, і дякую вам, шанобливо.

Гнучкість – адаптивність, бажання змінюватися, навчання протягом усього життя, приймає нові речі, налаштовує, навчає.

Цілісність – чесна, етична, висока моральність, має особисті цінності.

Міжособистісні навички – приємність, привабливість, почуття гумору, дружність, вихованість, співпереживання, самоконтроль, терпимість, комунікабельність.

Позитивне ставлення – оптимістичний, захоплений, заохочувальний, щасливий, впевнений.

Професіоналізм – діловий, добре одягнений.

Відповідальність – підзвітна, надійна, виконує роботу, винахідлива, самодисциплінована, хоче робити добре, сумлінно, здоровий глузд.

Командна робота – кооператив, працюють разом з іншими, приємні, сприятливі, корисні, спільні.

Робоча етика – працюючий, готовий працювати, лояльний, ініціативний, мотивований вчасно.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	22 «Охорона здоров'я»	Вибірковий ОК	
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 227 «Фізична терапія, ерготерапія» Спеціалізація:	Рік підготовки:	
		4-й	
		Семестр	
		7-й	8-й
		Лекції	
		16 год.	–
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 44 самостійної роботи здобувача 46	Освітній ступінь: перший бакалаврський ОПП «Фізична терапія, ерготерапія»	Практичні, семінарські	
		28 год.	–
		Самостійна робота	
		46 год.	–
		Індивідуальні завдання: –	
		Вид контролю: залік	

2.1. Опис освітнього компоненту

2.2.1. Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
1	Курортологія, як наука. Курортологія: визначення, завдання, напрямки Історія курортології та основні етапи її розвитку.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
2	Курорти: поняття, функції, різновиди, інфраструктура. Курортна справа в системі охорони здоров'я та лікувально-оздоровчому туризмі.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)

3	Принципи організації курортних територій. Преформовані лікувальні курортні фактори. Курортні ландшафти та їхнє використання в рекреаційних цілях.	4	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
4	Лікувальна дія прісної води на організм людини. Гідротерапія	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
5	Лікувальні мінеральні води. Мінеральні води, походження, використання в оздоровчих цілях.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
6	Лікувальні грязі: поняття та класифікація. Особливості оздоровчої дії лікувальних грязей на організм людини	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
7	Термотерапія: поняття, сутність, різновиди. Парафінолікування. Озокеритолікування	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
	Всього годин	16	

2.2.2. Семінарські заняття

Проведення семінарських занять не передбачено ОПП.

2.2.3. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Курортологія, як наука. Курортологія: визначення, завдання, напрямки Історія курортології та основні етапи її розвитку.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація,	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове

			презентація, дискусія, круглий стіл	опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
2	Курорти: поняття, функції, різновиди, інфраструктура. Курортна справа в системі охорони здоров'я та лікувально-оздоровчому туризмі.	4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
3	Регіональна курортологія.	4	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь;

				виступ на задану тему
4	Специфіка санаторно-курортного лікування. Різновиди санаторно-курортних закладів	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
5	Лікувальна дія прісної води на організм людини. Гідротерапія .	2	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
6	Лікувальні мінеральні води. Мінеральні води, походження, використання в оздоровчих цілях.	2	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль;

				творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
7	Лікувальні грязі: поняття та класифікація. Особливості оздоровчої дії лікувальних грязей на організм людини	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
8	Термотерапія: поняття, сутність, різновиди. Парафінолікування. Озокеритолікування. Залікове заняття.	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
	Всього годин	28		

2.2.4. Лабораторні заняття

Проведення лабораторних занять не передбачено ОПП.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Підготовка до практичних занять та заліку. Опрацювання навчальної літератури, складання розгорнутого плану відповідей на питання теми кожного практичного заняття	46	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
	Всього годин	46		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ».

Система оцінювання та вимоги (види контролю, методи контролю, форми контролю, критерії оцінки рівня знань, умови допуску до підсумкового контролю)

При вивченні Освітнього компоненту застосовується поточний та підсумковий семестровий контролю. Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння навчального матеріалу освітнього компоненту, віднесеного на самостійну роботу.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування, тестування, бесіди здобувачів із заздалегідь визначених питань, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями при обговоренні навчальних питань на практичних заняттях.

Задля оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти пропонується альтернативний варіант (*за вибором*): традиційні види завдань: написання контрольної роботи, реферату або творчі види: підготовка мультимедійної презентації, опрацювання навчальної літератури (складання анотації, рецензування, цитування, тези першоджерел, доповнення лекцій).

Підсумковий семестровий контроль освітнього компоненту є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Він проводиться в усній формі. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається програмою освітнього компоненту.

Підсумковий семестровий контроль проводиться після завершення вивчення освітнього компоненту у формі заліку:

- залік - проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з освітнього компоненту передбачає врахування ПНД та перевірку засвоєння усіх тем з освітнього компоненту. Оцінка проведення заліку (або перехідного заліку) визначається у балах від 120 до 200 та відміткою заліку – «зараховано», «не зараховано».

Оцінювання успішності навчання здобувачів за ЕСТС організації навчального процесу (залік).

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4,27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

3.2. Питання до заліку:

1. Курортна справа та курортологія, основні завдання, напрямки.

2. Місце санаторно-курортного комплексу у системі надання послуг населенню України.
3. Сучасна система охорони здоров'я України. Місце курортології в системі охорони здоров'я.
4. Етапи оздоровлення та лікування в Україні.
5. Особливості організації курортної справи в Україні та за кордоном.
6. Сутність та складові курортної медицини в сучасних умовах.
7. Класифікація курортних факторів, механізм їх лікувально-оздоровчої дії.
8. Типи курортів.
9. Сучасні уявлення про взаємодію організму з навколишнім середовищем
10. Біосоціальні основи здоров'я та хвороб.
11. Потреби у санаторно-курортному оздоровленні та лікуванні жителів України.
12. Сучасні засади організації курортної справи в Україні.
13. Відновлювальна медицина як новий профілактичний напрямок вітчизняної охорони здоров'я.
14. Санаторно-курортна система у реалізації заходів відновлювальної медицини.
15. Охорона здоров'я здорових та участь санаторно-курортної системи у реалізації цієї концепції.
16. Реабілітація, цілі, завдання, значення за умов курорту.
17. Основні реабілітаційні комплекси та заходи.
18. Основні засади та підходи щодо оптимізації реабілітаційної допомоги населенню.
19. Рекреація: поняття, особливості за умов курортного оздоровлення, основні завдання.
20. Фізіологічні закономірності різних видів діяльності, особливості втоми, значення курортної рекреації.
21. Рекреаційно-реабілітаційні цикли системного курортного оздоровлення, технологічні прийоми, методи, підходи.
22. Формування принципів захисту природно-кліматичних факторів та їх використання в оздоровчих цілях в античному світі.
23. Особливості розвитку курортної справи у Європі та Азії.
24. Формування перших «народних» курортів та його занепад у період Середньовіччя. Новий етап розвитку курортів у Європі.
25. Сучасний етап розвитку курортного відносини, характеристика, особливості.
26. Курортно-рекреаційні ресурси, властивості, походження, призначення.
27. Природні лікувальні ресурси України, поняття, особливості.
28. Мінеральні води як основний природний лікувальний фактор.
29. Лікувальні грязі, значення як природного лікувального фактора.
30. Рекреаційне районування, критерії формування та використання різних типів рекреаційних систем
31. Мінеральні води, походження, використання у оздоровчих цілях.

32. Мінеральні води, класифікація, використання внутрішнього застосування.

33. Лікувальні грязі, походження, класифікація. Особливості застосування.

34. Кліматотерапія, класифікація, загальні засади дії, організація в умовах курортного оздоровлення.

35. Клімат, погода, медична кліматологія, механізм впливу погодних факторів на організм.

36. Метеотропні реакції, їх профілактика за умов санаторно-курортного оздоровлення.

37. Аеротерапія, види, механізми дії, використання у санаторно-курортному оздоровленні, особливості дозування.

38. Геліотерапія, води, механізм дії, принципи організації у теплий та холодний період року.

39. Поняття ландшафтної рекреології

40. Основи взаємодії організму із фізичними факторами. Класифікація фізичних факторів, що застосовуються у фізіотерапії.

41. Переформовані фізичні фактори, механізм дії факторів електромагнітної природи.

42. Преформовані фізичні фактори, механізм дії механічних факторів.

43. Застосування рідкісних та нетрадиційних методів лікування.

44. Гідротерапія, механізм дії, показання, протипоказання.

45. Особливості використання механічного фактора прісної води з лікувально-оздоровчою метою.

46. Особливості використання теплового фактора прісної води у лікувально-оздоровчих цілях.

47. Типи та види рекреаційно-реабілітаційних установ.

48. Лікувально-оздоровчий процес на курорті, методи, принципи, особливості.

49. Організація роботи санаторію. Основні служби санаторно-курортних установ, технологічні схеми життєзабезпечення, оздоровлення, розваг.

50. Особливості організації служби харчування у санаторно-курортних установах. Поняття про дієтотерапію.

51. Організація активного відпочинку на курорті, види, значення.

52. Лікувальна фізкультура та спортивно-масова робота в умовах санаторію.

53. Організація дозвілля та розваг на курорті.

54. Поняття про анімаційну діяльність.

55. Охорона курортів.

56. Вимоги до лікувально-оздоровчих місцевостей та курортів.

57. Основні законодавчі документи, що регламентують діяльність курортів.

58. Лікувальний та оздоровчий туризм, сучасний стан та особливості.

59. Основи бальнеотехніки.

3.4. Індивідуальні завдання:

1. Підготовка реферату за темами для самостійного вивчення (5 балів).
2. Проведення самостійного фрагменту наукового дослідження (10 балів).
3. Пошук та опрацювання навчальних і науково-методичних ресурсів за темами для самостійного вивчення (5 балів).
4. Підготовка наукової доповіді на засіданні наукового гуртка та/або науково-студентській конференції (10 балів).
5. Участь у міжвузівській та/або всеукраїнській олімпіаді з дисципліни (10 балів).
6. Підготовка наукових публікацій: тез з збірниках науково-практичних конференцій, збірниках наукових праць, статей у фахових наукових виданнях (10 балів).

3.5. Правила оскарження оцінки

Апеляція здобувача щодо оцінки (кількості балів), отриманої на заліку у ХНМУ, повинна подаватись особисто не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки.

Апеляція розглядається не пізніше наступного дня після її подання у присутності студента.

Додаткове опитування студента при розгляді апеляцій не допускається.

Порядок подання і розгляду апеляції повинен бути оприлюднений та доведений до відома здобувача не пізніше ніж 7 днів до початку іспитів.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вимоги освітнього компоненту.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів/ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття здобувачам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,

- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів/ок очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка.

Очікується, що здобувачі відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;

- пити безалкогольні напої;

- фотографувати слайди презентацій;

- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);

- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;

- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;

- грати в азартні ігри;

- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);

- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Використання електронних гаджетів.

Використання електронних гаджетів є основним і потужним інформаційним джерелом до вивчення курсу, адаптивним до сучасних вимог і сприяє входженню в сучасний європейський освітній простір. Гаджети забезпечують постійний зворотній зв'язок: «викладач-здобувач», «здобувач-здобувач», «здобувач-група здобувачів».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності.

Кафедра фізичної реабілітації та спортивної медицини з курсом фізичного виховання та здоров'я підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Заваріка Г.М. Курортна справа: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 264 с.
2. Кифяк В. Ф. Розвиток медичного туризму в регіонах України / В.Ф. Кифяк // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2018.-№ 1. – С. 30–33.
3. Клапчук В.М. Основи санаторно-курортної справи: Навчально-методичний посібник. – Івано-Франківськ: Фліант, 2019. – 136 с.
4. Кравець О.М., Рябев А.А. Курортологія: Підручник. – Харків ХНУМГ ім. О.М.Бекетова, 2017. – 167 с.
5. Кушнірук Ю.С. Рекреалогія: Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2018. – 148 с.
6. Рутинський М.Й. Класифікації та типології курортів / М. Й. Рутинський // Вісник Львівського університету. – Серія географічна. – 2017. – Вип. 34. – С. 236–246.
7. Рутинський М.Й. Рекреалогія з основами курортології: курс лекцій / М.Й. Рутинський; за ред. М. Мальської. – Львів : Фенікс, 2017. – 68 с.
8. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навч. посібник / В.Н. Фоменко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2017. – 312 с.

Допоміжна

1. Байлик С.І. Організація анімаційних послуг в туризмі: навч. посібник / С.І. Байлик, О.М. Кравець. – Харків: ХНАМГ, 2018. – 197 с.
2. Писаревський І.М. Матеріально-технічна база готелів: підручник / І.М. Писаревський, А.А. Рябев; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків: ХНАМГ, 2019. – 286 с.
3. Чорненька Н.В. Організація туристичної індустрії: навч. посібник / Н.В. Чорненька. – Київ: Атіка, 2019. – 264 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE
<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5232>
2. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc
3. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті
http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf
4. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

5. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

6. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

7. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

8. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

8. ІНШЕ -